

Proč se vymezují vodní útvary?

Účelem Rámcové směrnice je stanovit rámec pro ochranu vnitrozemských povrchových vod a podzemních vod (také brakických a pobřežních vod), který

- zabráni dalšímu zhoršování a zlepší stav vodních ekosystémů a také suchozemských ekosystémů a mokřadů, přímo závislých na vodních ekosystémech,
- podpoří trvale udržitelné užívání vod,
- povede k ochraně a zlepšení vodního prostředí také prostřednictvím opatření pro snižování vypouštění prioritních látek a zastavení vypouštění prioritních nebezpečných látek,
- přispěje ke zmírnění účinku povodní a sucha a tím i k
 - zajištění zásob kvalitních povrchových a podzemních vod,
 - snížení znečištění podzemních vod,
 - ochraně teritoriálních mořských vod,
 - dosažení cílů mezinárodních dohod, včetně dohod zaměřených na ochranu mořského prostředí.

Hlavními nástroji Rámcové směrnice jsou Plány Povodí (čl. 13) a Programy opatření (čl.11). Současná fáze implementace může být chápána jako přípravná fáze zpracování Plánů Povodí. Rámcová směrnice používá pro zpracování a realizaci Plánů Povodí dva základní pojmy/jednotky:

Oblast povodí: Je vymezena primárně geograficky, s korekcí na dělení podzemních vod včetně příbřežních a brakických vod - na území ČR se nacházejí národní části mezinárodních oblastí povodí Labe, Dunaje a Odry.

Vodní útvar povrchové vody a vodní útvar podzemní vody (podle čl. 2.8, 2.9, 2.10, 2.12): Vodní útvar je pro Rámcovou směrnici základní jednotkou v Oblasti povodí (čl. 2.15), pro ČR v národních částech Oblasti povodí Labe, Dunaje a Odry. Pro vodní útvary jako pro jednotky jsou stanoveny ekologický stav/potenciál, chemický resp. kvantitativní stav, environmentální cíle. Pro vodní útvary a dosažení environmentálních cílů jsou přijímána opatření a je prováděna kontrola jejich plnění. Na vhodném vymezení vodních útvarů a stanovení příslušných environmentálních cílů tedy závisí úspěch Rámcové směrnice.

Třetí jednotkou jsou Chráněná území, která nejsou obecně identická s vodními útvary a nejsou předmětem tohoto "vymezení".

Základním dokumentem pro vymezování vodních útvarů je „Průvodce HGIWB“, zpracovaný v rámci Společné implementační strategie (CIS) -: Identification of Water Bodies. (Horizontal guidance on the application of the term „water body“ in the context of the Water Framework Directive) [5]. Ten, kromě návrhů základního postupu, zdůrazňuje, že:

- Vodní útvar je (v rámci Oblasti povodí) hlavní jednotkou pro management povodí.
- Vodní útvar musí být „koherentní podjednotka“ v rámci oblasti povodí, na kterou lze aplikovat environmentální cíle WFD, čili
- Vymezení vodních útvarů musí umožňovat řádný popis jejich stavu a jeho srovnávání s environmentálními cíli.
- Environmentální cíle Rámcové směrnice pokrývají všechny vody v Oblasti povodí.

- Vymezování vodních tvarů je stálý iterativní proces. Výchozí identifikace, vyžadovaná k 22. prosinci 2004, je jen první krok, vymezení musí být dále zpřesňováno až do zahájení prvního Plánu povodí.

Vodní útvary je tedy nutno považovat za jeden ze základních nástrojů umožňujících plnění cílů Rámcové směrnice. Musí tedy být vymezeny efektivně vzhledem k cílům i technickým možnostem států, správců povodí i veřejnosti.

V dalším textu budou v samostatných kapitolách probírány tři celky:

Vodní útvary povrchových vod.

Vodní útvary podzemních vod.

Pohraniční vody a vodní útvary v oblasti státních hranic (s dělením na povrchové a podzemní vody).